

Tammelan kunnan valtionosuuspäätökset 2026

KHALL 02.03.2026 § 38

330/02.05.01.00/2025

Kuntien valtionosuudet vuodelle 2026 on vahvistettu.

Kunnan valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta osasta, jotka ovat:

- 1) kunnan peruspalvelujen valtionosuus (laki 618/2021), jota hallinnoi valtiovarainministeriö, ja
- 2) opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (laki 1705/2009), jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuen verotulomenetysten korvaamisesta vuonna 2026

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 5 §:n mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus koostuu seuraavista valtionosuusperusteista:

- 1) valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista;
- 2) 13–17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteista.

Kunnalle myönnetään valtionosuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin euromäärä, joka saadaan kun 6-12 §:n mukaisesti määräytyvät laskennalliset kustannukset lasketaan yhteen ja saadusta summasta vähennetään 21 §:ssä tarkoitettu kunnan omarahoitusosuus.

Vuonna 2026 kunnan omarahoitusosuus on 1 548,79 euroa asukasta kohden. Näin saatuun euromäärään lisätään 13–17 §:ssä tarkoitettut syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Vuoden 2026 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta, jonka eduskunta hyväksyi 12.12.2025. Valtionosuusprosentin muutoksesta ja otettu huomioon kustannustenjaon tarkistus, vuonna 2026 voimaan tulevien uusien tai laajenevien tehtävien vaikutus kustannuksiin sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä koskeva vähennys.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettu verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta lisätään tai vähennetään mainitun lain 4 ja 5 luvussa tarkoitetuilla erillä. Näitä ovat:

- Harkinnanvaraisten valtionosuuden korotusten yhteismäärää vastaavaan euromäärän vähennys (27 §)
- Perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettava rahoituksen vähentäminen (28 §)
- Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vähentäminen kuntaan maksetun perustoimeentulotuen määrällä (29 §)
- Hyvinvointialueen perustaminen ja tehtävien järjestämisvastuun siirrosta vuonna 2023 aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittaminen (muutosrajoitin) (30 §)
- Valtionosuusjärjestelmän tasaus (31 §)
- Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun korvaus (31 a§)
- Määräaikaisten kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset (32 §)
- Kunnalle maksettavasta valtionosuudesta vuonna 2026 tehtävä vähennys (32 a§)

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus

Veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomuutoksia vastaava euromäärä maksetaan kunnille valtionosuuden yhteydessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 33 §:n mukaan. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä.

Kunnan kunkin varainhoitovuoden verotulojen menetystä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden lopussa.

Päätös kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille.

Toteutuneet kustannukset määräytyvät mainitun lain 24 §:n mukaisesti vähennettynä kuitenkin kustannuksilla, jotka aiheutuvat erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan perusopetuslain (628/1998) 4 a §:ssä tarkoitetun opetuksen tuesta, oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentin mukaisesta varhennetun oppivelvollisuuden opetuksesta sekä perusopetuslain 20 i §:n mukaisen opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rasite, siltä osin kuin ne ylittävät toteutuneen kotikuntakorvauksen tason.

Vuoden 2026 kotikuntakorvauksen perusosan laskennassa on käytetty varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden (2024) tietoja toteutuneista kustannuksista.

Kotikuntakorvauksen perusosa lasketaan jakamalla kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien yhteenlasketut esi- ja perusopetuksen toteutuneet kustannukset kuntien painotetulla 6–15-vuotiaiden määrällä. Kuntien painotettu 6–15-vuotiaiden määrä saadaan kertomalla kuntien 6-vuotiaiden määrä luvulla 0,61, 7–12-vuotiaiden määrä luvulla 1 ja 13–15-vuotiaiden määrä luvulla 1,60 ja laskemalla näin saadut tulot yhteen.

Kotikuntakorvaus määräytyy 16-vuotialle perusopetuslain 26 §:n § momentissa tarkoitettua perusopetusta suorittavalle oppivelvolliselle 13–15-vuotiaiden kotikuntakorvausperiaatteiden perusteella.

Valtiovarainministeriö päättää kotikuntakorvauksen perusosan euromäärästä varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Valtion talous ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa kotikuntakorvaukset osana valtionosuuksien kokonaismaksatusta kuukausittain yhtä suurina erinä.

Tammelan kunnan vuoden 2026 valtionosuus määräytyy seuraavasti:

- kunnan peruspalvelujen valtionosuus 5.290.613 € (josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 1.636.744 €)
- kotikuntakorvaustulot 171.375 €
- kotikuntakorvausmenot -452.376 €
- veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus 694.835 €
- opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus - 1.560.971 €

Yhteensä 4.143.475 €/vuosi ja 345.288 €/kuukausi.

Valtionosuuksia on yleensä tarkistettu valtiovarainministeriön toimesta talousarviovuoden aikana. Tästä johtuvat muutokset voivat hieman lisätä tai vähentää vuodelta kertyvää lopullista valtionosuutta.

Valtionosuuspäätös liitetietoineen on laskennallisilta perusteiltaan oikea, eikä siitä ole tarkoituksenmukaista tehdä oikaisuvaatimusta.

Valtionosuuspäätökset ovat liitteenä.

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Marita Forsberg, p. 050 599 1140

Esittelijä: Talous- ja hallintojohtaja, vs. kunnanjohtaja

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää merkitä edellä selostetun, vuoden 2026 valtionosuuspäätökset tietoonsa saatetuksi ja toteaa, että päätöksestä ei tehdä oikaisuvaatimusta.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.